

ملاطفة ملائكة الرحمن

ادبیات جوگہی ۱۷

МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ

نیمی ۱۲ فیک № ۵۲

ЛЯТОГ С. ВЫКЕВА

حرآج ! نایب لق لارگ یبری یوز منات
(اکر فارس اولس دیر مرس ده ادلار)

سولارینڭ ادارىسى

مترىلەر خىر وېرىرىك كە قىلىس دە ادارە طرفىن قاۋاڙ طبىعىي معدن سولارىنىڭ اسقلادى (آمىبارى) آچىلۇدۇ.

نارازان و يىستوپىي نومۇر ۲۰

تايپى: دوارسو گوجىسىنە، سارازىفلىك عمارتىندە، راسپىدا ترانسپورت و استراخاوى جىئىنىڭ قاتوراستە، لىلىقون نومۇر ۱۶۸
Дворцовая улица, домъ Саралжева, Контора Российского Транспортного и Страхового Общества.
Телефонъ № 148

آمىارادە قىمتلىرى.

وائىن اىله (۱۲۰ ياشىقى) هر ياشىقى ۱۱ مىنات ۸۰ قىك. ياشىقى اىله (۱۰۰ بادىم بولۇقا) هر ياشىقى ۱۲ مىنات ۳۰ قىك.
دېرىققۇر س. لىيچىپ

ليلى خانم شاماتختلى

صاحب مەنھىلەزىزىنە مشھور عىسى سلطانىڭ قىزى لىلى خانم شاماتختلى آنادان اوlobe ۱۸۸۶ مجي ايل دە قارس
شەرىندە، ۱۹۰۶ مجي ايلده قىلىس دە قىز يىنسىوتىنى قورتاراندان سورا ۱۹۰۴ مجي ايلك سنتىلەر آيندە گىدوب شو-
پىارابىيە و اورادە دارالفنونڭ حكىملىك شىعېبىنە كىروب حاجى زىنالابدىن تىقىلوف جىنبلەرنىڭ كومكىلىكى ايله اوچ ايل
اورادە طبات علەنى اوخوماقدە ايدى. اىكى ايل دە سورا حكىملىك درىسىنى قورتاروب شەدادتىماھ آلاجاق ايدى و
گلوب وطنىنە بىچارە مسلمان ئورتىلىنىڭ مىن مىن دردلىنە شەفا ويرەجىك ايدى.
افسوس ! قىست اولمادى.

ليلى خانم كىچىن اىل دېقاپارك آخىلەرنە شۇيارىيادە سۈيۈخ دىگەندەن وفات اىلەدى !

بۇروپا يە علم دالىچە گىدىن مسلمان قىزلارىنىدان لىلى خانم دن سواپىن بىن اوزگەسىنى ايشىتىمىشىك .

ملا نصرالدینگ آرزوئىندە خىردار اولانلار كەلىسوئلر كېرى يە وجودك يوخ اولماقى بىزىم اىچون تىكىن سز بىرددە در.
شۇرالمازگ صحىفەنى مرحومەنڭ صورتى اىلە بىزە دىك كە گەلەجەك دە لىلى خانىڭ وطن باجىلارى هر دفعە هەمین
ودتى كۆدنە دىسوتلۇ: بۇ باجمۇن وفات اىتدى، پىس انصاف درمىي بونڭ يرى بوش قالسۇن ؟ روادرمىي بوندان سورا
شۇيارىيادە اىلە يلىسونارك دىنادە مسلمان قىزى تىك بىرچە ئىش، دخى دىنادە مسلمان قىزى بۇ خدر، بىلکە دىنادە هېچ
مسلمان بۇ خدر ! ..

روادرمىي ! ..

الوداع

قوىيور آتىر منى درد صداع
كەنە اىلە بىرچە دىيىم الوداع.

اى منى بىدخواب اىلىين كەنە اىل،
دشىنى ارىباب اىلىين كەنە اىل،
(دەرى) گەن (باب) ئىلىين كەنە اىل،
آخ منى يتاب اىلىين كەنە اىل،
بىرچە قويور كىم منى درد صداع
تاڭىكە سىنگىن ئىلىيم الوداع!

چۈنكە گىدىرسىن بە سلام بىرى
اىلەمەدڭ بىرچە كىرات بىرى
اوپە دورور كىسە حجامت بىرى
اىلەدگى اىراني ملاتت بىرى
شىطىتى اىلەمەدگى سن (دفع)
اوای اولان كىچدى كىچن الوداع
كىتىدگى بىت بىتىدى آمالىن.
بۇولەمەيدەر هم كەلەجەك سالىز؟
بۇ خدر امىبدىم، قارا اقبالەز
پارلىما، بىرتوغانە بۇ حالىز،
چۈنكە جەھانى بۇرۇپ بەرنجىع
سۈيەلەدىم حىرتە سن «الوداع»!

اون اىكى آى در اىلەدگى بىردىنگ
ھرگونى آدىيىت يىكى بىر روى رىنگ
اىلەدگى عرفانە بۇ دىنائى تىك
ظلم اوخى، تكىنير آتاجى، چوب سىڭ،
كىچەدى تىك بىرچە گۈنڭ بىر زىراع.
من نىجه ايلوم سىنە الوداع?
«كېمىزىز»

پاڭشاھلىق لۇما.

دېقاپارك ۱۶ء بادشاھلىق دومادە دېقاپارك سىنە يە داشتىق اوlobe.
بۇرىشكە وېچ دېبوب كە قاۋاڙ مكتىبارنىڭ تۈرك دېلى اوخوماقي لازىم
دەگلى، اوندان اوترى كە مىا ملاڭار بىرى بىرچە كاغذ يازاندە ياخارىجە
يازىرلار، ياروچە يازىرلار، اما توپ كىچە يازماق هېچ عادت دەگلى،
وەتىنى قاچى لەدە بىر سەلمانە كاغذ يازاندە روشە يازىرلار.
قاۋاڙ مىللەلارنىڭ دېلى جىدروف بۇرىشكە وېچ دېبوب كە بالان
دايىشىران، ھەركىسى دېبورىنى دى، اما ملاڭار اوز دېلىنى قىوب
روچە يازمازلا.

بۇرىشكە وېچ دەرەبوب آتىغە و يە جواب بىرچە ئەغاڭلار،
تۇقۇن اپىرمىن مىڭا اىكى دېقىنە فولاق بېرىمىسى من سوزۇمى ئۇلە
بۇرۇرمۇ، توپاير آتىڭ دە اوردو ياد قىنىسى باكىيە اوروجوق
قەداشلار، اوز دەست خەلى ئەنە روشە كاغذ يازىز بىرداھە دېوار
تۇپسى ئىستۈر، كاغذلاڭ مەنمۇنى يەلدە:

Milostivyy Gospodar

Бр. Оруджев!
Присылая при сэми 90 коп. прошу выслать миг в город:
Оруджев Нахичеванского уезда, Эрив. губ. одному штукту русско-
мусульманскому календарю на 1909 год. Оруджевский Кази Ахундъ
Абдул-Гасанъ Казизаде. Г. Оруджев. Ноумъ 29 дня 1908 года.

قاۋاڙ دېلى بىر سۈزلى ئېتىك ئېتىك ئەنلىمۇن دېبوب
يەتكەيچە اغتراس ئەلەسون، اما كاغذ باخسوب گورۇپ كە
دۇغۇرۇدان كاغذلا ئۆستەم اوردو ياد و باكى يۇچالارىنىڭ بېچىنى
قاضىڭا خەلىقى و قولى، يازىخ و كېلى دەنەزەپەلەن اوردو يوب و دېنىپۇر
اوردو ياد سېخى سید مەرتىنى آيدى بىر دەفعە يازىز بىرچەر
سورۇشار دە مىللەن اوشاقنى زوس درىستە قۇيماق جايزىر ئۇچ
وەتىنى مەجھەلارنىن جواب كەلەر كە يازىز دەگلى،
يەلە بىر ياك دەندەن و لابىندە قاچى ئەنە بىر سەلمان اىلە روشە
يازى بوزى، اىلەمكى عەقەل سېيتىشان اىش دەگلى
غۇرۇش دە دىنادە غۇرۇش ئېتىز ئەنە راست كەلېرىت ؛ ..
قىزدىرىمال!

اعلان

ايش سەقانان بىر يەقاشىتىلارو خىر بىرچەر كە ھەرك قۇلۇق
آخىلەرنە، دۇرماسون كېتىسون سەلەنە، اورادە بىر قەر تاڭىلار
خەمىتىندە اولسۇن بۇ شەرت ئەلەك اورادە، بىش آى، اون آى قۇلۇق
ايدىلەن سورا هەن قەقىر حقىقىلى ئۆلە و بېرىتىپەجەك، وَاكى بىر
اوغرى گلوب دەنەن دەنەن بىش بۇزىنات اوغۇرلاسە اونك اوستە
آلاجاق.

حُقْمَقَت

ابنیورم بوراده محترم او خوجی لاریز ایله بر آز صحبت الیمه.
هر کس منم بو صحبته قولاغ آساق استور. اول «ترقی» غازیه سینه
۱۳۴ مجي نومرسینه ایلمعی صحبتده اوچجه سوونک آشاغسند
بازیلان تلفرم او خوسون. ومن ده هله بر استکان جای ایجمگه
مشغول الوم. سورا گلهک صحبتز.

پامستید. اما بر حورتمه که من بیلجهنم مشروطت هدینک در،
دختی جاردم هدر؟

قدیم یوتانلار ایله بیلله دیلر که «سیجیله» جزیره سنده بر گوزلی
اندان وار. من ابل لرجه عوام جاعت بو عیندهمه قالدی و بر باره گوزی
آجیق فکری آداملار ایستادلرسه جاعتنی ایتدیرسونل که سیجیله
اهالی سی یوتانلار کیمی ایکی گوزن آداملاردر - باشه گلهک ده.
عسی لک آدان اوچاغندان بین آلتی بوز ابل قافق یوتانلار یواش
یواش بشلاذرلار مص طرفه سفر ایلهمه؛ و تجارت ایشاری آرتندیقه
بوتلار بشلاذرلار آتاباهه و سورا ایتلانا طرزنه گیوب گلهک.
آخردهه یوتانلارل بوی دوشی سیجیله جزیره.
باها برده گوردلار که بورانک. اهالی سی اوژلری کیمی ایکی
گوزنی آسانلاردر.

ایندی ده ابرانده مشروطت میهنسی. ابرالی نه بیلدون که
مشروطت هدر؟ و محمدعلی شاهک اوزنی گولورمه؛ اوده همجنین.
اوده باخیر مجنهدره و بوروبا حکومناری شاه طرقدن قانون اسینک.
لندیق اوچاغنی طلب ایلهنه محمدعلی شاه هیشه جواب و بیزیر
که مجنهدر قوهولار، جونه مشروطیتی شریعته کایلار.
حیفیت دناده بردر، و او حقیقته بوده که ایزانی فارشیدران
و بو حالماسان مجنهدرلرل.
هر کس بارماغنی آذینه قویوب فکر ایلهسه، بومطابی
باشه دوشه، هر کس ایلهمه، باشه دوشیمه جك،
دوشیمه جك، دوشیمه جك،

اگر بر گون خبر جیجا که خدا نگردده. بوتون ایران جاعتنی
ده اوچوب - من هیچ تعجب ایلمه نم. سبی بوره که بر گون
کرلا و تجف الاشرف مجنهدرلن تلفراو. گلبر که مشروطت موافق
شریعته، بر گون جمع ایرانک مجنهدرلن تلفراو گلبر که
مشروطت خلاف شریعته در. بیزی پله دیبور، اوبری ایله دیبور.
اینهم، والله، اسان دمل او لا بیلار. اوده مجنهدر، بوده مجنهدر.
هسته اینانه؛ بوون بیزی دیبور مشروطت باختی شنی در -
مت و سوت طرفداری اوچورام، صلاح اوبری دیبور مشروطت شیطان
ایشی دره - استبداد طرفداری اوچورام. پس نه ایلیوم والله. آز
کاجم دمل دیوانه اولام.

بیزی ایوالی نه بیلدون مشروطت لاده عوام جاعت آنزنی
آجوب گووه، مجنهدرله قوبلاد آفریده - بیهجهله، دوغزی ده،
اهنخانی سلماهه عقل و بیزوب، اما عقل آنجاق مشغولت ایچون و بیزوب.
بیزی ایوانی اگر اوونی بیله که مشروطت هدر، دختی مجنهدر
دهومنی کاره فویوه اوزی اوز غل ایله با مشروطیتی اولام.

گنه «نووویه وردیمه» بازیر:

حکومت حاجی لار ایچون آیری و افالر فایرمالی، حجه گیوب
کلمک یوتانلار ملابجه و بردن ساتمانی، حاجی لاری بالکن روس
براحودی اولان «دایراوولنی» برخوادرلاره کوندرمل ۰۰۰... وغیره
ملا نصر الدین

بوقدر آجیق تحقیره، بوقدر اسپر لکه دلایله آتاجاق مسلمانلار
سیر ایده بیلار، و اینملی در لرده. جونته بو زمانه فویون واینک
طبیعتنده، آتاجاق مسلمانلاردر. بولان هله او توپش، اما فخرخو وار
که بر ایکی ابل سورا حاجی لارگ بویولاره او خفاو کندریده، سالار
که بولان آز ایسلار

استانیولده جیجان «العل» بازیر:

سدور غلطمند ساختلو اوچاندی اندی حضرت نلری...
ملا نصر الدین

سحریار ابوالپهانگ سدور غلطمند و ساختی کهنه ایندیز

پاشنده، فالدی، بو زمانه او جسور میوهه اوله عالی مسقتوی

و بیزند «العل» چیز ایچون جوق عقب در،

گنه «العل» بازیر:

«رفاعیه» اسل و طریقنده اولان سیدلردن، جذاریه هزیمه

عسکر آینهمامایدر.

ملا نصر الدین

مانه خدت و بیویوکل مهنه یکله دکل، آللاری هامسی دان اول

عکرلکه آلوه، عمرلرنده بر سکره اولسون مله خدمت ایندیرمک

بویوکنی اوکرنهانی، و آللاری جدریه یارهشمیان مهنه خورلقدن،

دیلچیلرکندن فور تارمالی.

ترجمانش «فیمیدی نه ایشلیچگر» مقاله‌سندن:

عریق در ساریه آیرووجه مساعده آتاق منکن اوچوغۇي مغارى

مامورى طرفەن سولندى.

«آیرووجه مساعده» سوزى بالىي دریادن دوئماق ایچون چنکلەن

اوجنه تاخیلان ان وا چورمک پار جاسلدن اوزکه بر شى دکلر.

ر اضـ لـ قـ

باکولی لاره معلوم درک رحماتی کندنده خیاب شىسى اسدا الله بوقات

بوروغنى فاتقان ایلهدى، فاتقان ده لقت آندى و آلتی گونلک متده

بر میلون ماناقق قت عمه گامى، سیدلریوی ایشیدوب تو گوردلار

و شىمىي جنبارى ده، بولاره ایکی مین مات مرحمت الله

رجھاتی کندنک اشقولا سېك مدیرى آیخ یالن شاکر دلارا طرقدن

و گنبل اوچوب ملا نصر الدین و اسلاھى ایله شىمىي جنبارىه اظمار

تشکر ایدىر.

پوچنا قو طری سى

پاروفىق ده «جلیل»: حاجی ملا قوام آخوندە شش قوشىقى

بى کار آدامك ایشى در، او زگزه ظلم ایدمیون.

عظام بایف بوايل، حاجی لاردان بیش بوز مين مات خبر آیاردى.

ملا نصر الدین

نوله بر لعظاملک اولسون آتاق القابزى،
چیقاراق حرمتی جالب اولان اتوا بابزى،
توبلا بیاق بر يره اعدامزى، اجامبزى،
محضر ناسه قویاق سیرت و آدامبزى،
هر کیمث حالی فنا ایسه اوچانسون آبالام
بلکه ایللرجه یاتانلار بر اوچانسون آبالام
گل یازاق شرطایچون او ز ترجه حالمزى،
همده دوغزی او لمرق شرح ایدک احو المزى،
خاق تلبیق ایلهسون حالمزى. فالمزى،
آگلاسونلارده نولور غایه آمالمزى،
هر کیمث قلی قرا ایسه اوچانسون آبالام
بلکه ایللرجه یاتانلار بر اوچانسون آبالام.
ملا نصر الدین

مطبوعات

- او ز که غزه تاردن -

استانیولوگ بر دسته خانملاری صدر اعظمه ویرکلری عربىه.
لرنده بیله بازیرلار:
قدس وطن یالکن از کیشی لرگمی در، آزو اولادا بو عزیز
وطنگ مالی، بوتور اغک پار جاسی دکلرمی؛ آزو اولادا او ز بیو یونکلری
پالارنى وطنگ بر پار جاسنی ساخاملات ایچون داوا میدانه، فربان
او لاماگه کوندر کلری حالدە، نەدن او ز ازی اویله بر میدانه کیده بیلەمۇلر؟
او غولارینى فدا ایدن آتالار داوا یاهه کیدوب، او ز او غولارلارىڭ
یارالارینى باعلاماقدن، او لارا یاردیم ایتمىکن نەدن او ترى
محروم او اسولار؟
بو قکرلەر کوره بزه داوا یاهه وارماهه رخصت ویر سگر.
اماضا: خانلار

ملا نصر الدین
بو سوزلى او خوبیوں عیمانلى خانملارلار جىشانلاره بىر طرف دن
سوونىریک، اما بىر طرف دن ده قورخورخو كه بو ظالمار بىکىدېشىد،
بىش اون ایل ایچنده حجاجى، کىزىنلىكى تمام فالدىر لار.

«نووویه وردیمه» بازیر:

عظام بایف بوايل، حاجی لاردان بیش بوز مين مات خبر آیاردى.
ملا نصر الدین
بو قدر بولى عظیمیاپت یالکن بىه بیلەزىد، شىك بیوق اىش
بو بیوک حصىسى منشىقونگ فاشاردى دوستانىنگ بوغازىنن كىچىوپىر.

بى کار آدامك ایشى در، او زگزه ظلم ایدمیون.

МОЛЛА-НАСРЕДДИНЪ

28 декабря 1908 г.

СТРЕТИ ТОЛЬ

№ 52.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:

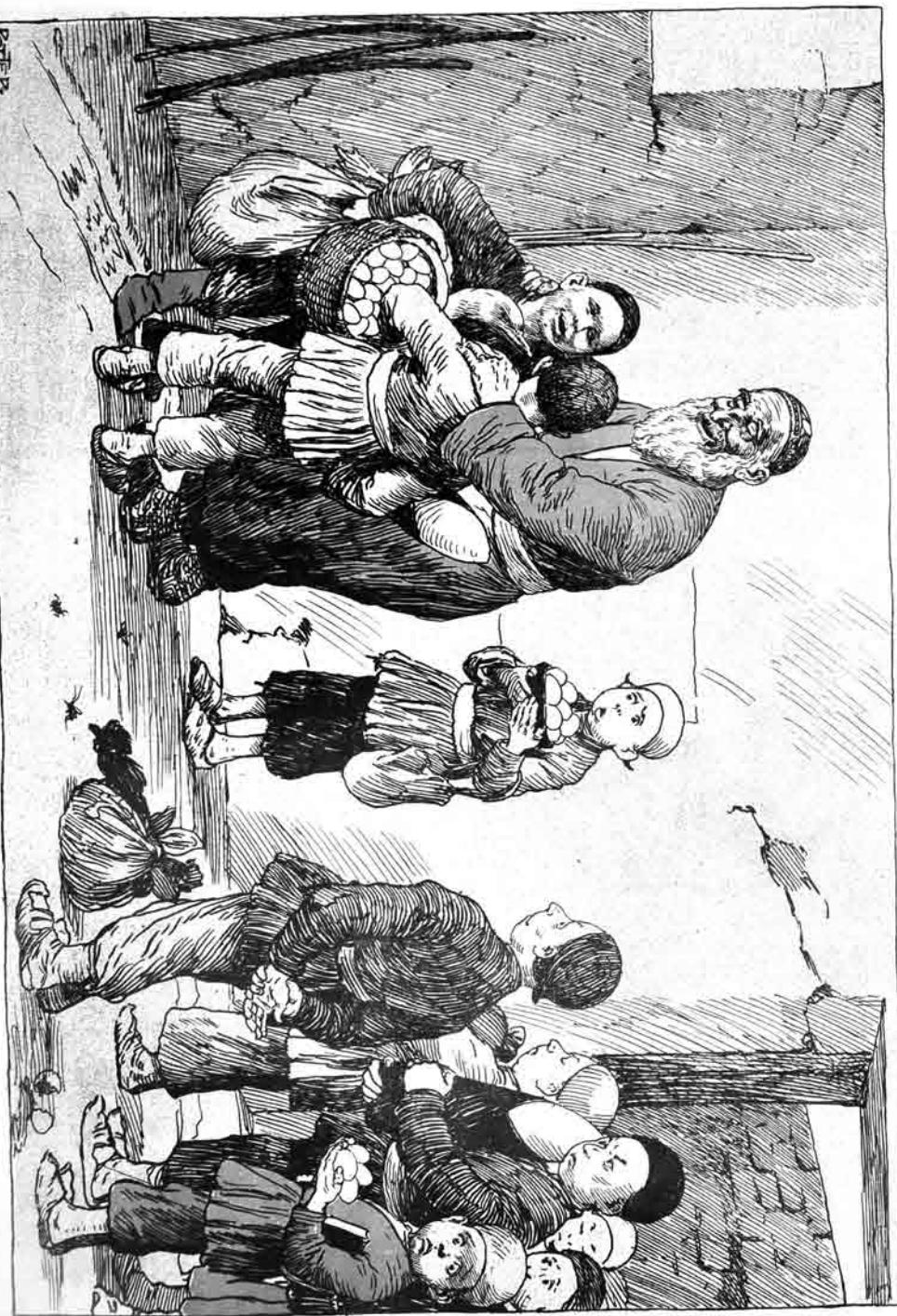
Въ предѣлахъ Россіи:

На годъ	— 5 руб.
— $\frac{1}{2}$ года	— 3 руб.
— 3 мѣсяца	— 1р. 60 к.
За границу:	
На годъ	— 6 руб.
— $\frac{1}{2}$ года	— 4 руб.

Редакція помѣщается на Давиловской ул., д. № 24. — Адресъ для писемъ и телеграммъ: Тифлисъ, МОЛЛАНАСРЕДДИНЪ

ПЛАТА за ОБЪЯВЛЕНИЯ:

КОЛИЧЕСТВО ОБЪЯВЛЕНИЙ.	Стоимость строки		Стоимость 212-го страницы
	внешн. текста.	внутр. текста.	
Одн. разъ.	7 коп.	30 руб.	21 руб.
Отъ 2-хъ до 13-ти разъ или $\frac{1}{4}$ года	8 коп.	24 руб.	18 руб.
Отъ 14-ти до 26 разъ или 1 года	7 коп.	21 руб.	15 руб.
Отъ 27-ми до 52-хъ разъ или 1/2 года	6 коп.	18 руб.	12 руб.

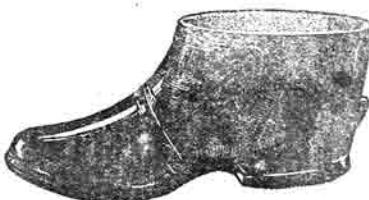

بر یورنیه ال باخشی
و بخشی

ГАЛОШИ ПРОВОДНИКЪ

ПАТЕНТОВАННЫЙ

ПЕРВЬШІЯ ВЪ МІРЪ ПО ВЫШЕЙ
ПРОЧНОСТИ, ДОБРОКАЧЕСТВЕННОСТИ
І ИЗЯЩСТВУ ФАСОНОВЪ

БЕЗУСЛОВНОЕ РУЧАТЕЛЬСТВО ЗА БЕЗ-
ПРИМВРНУЮ ПРОЧНОСТЬ КАЖДОЙ ПАРЫ

Тифлисъ - باخ

پرو او الدنیق قالوشادری

باشم، بچخ آغیردی، لاب جانز چیندی .

آکیش هجتمن او لسوں گیسون هایخ، بزه یارا شان بود .

باکو ملیونچی لاردی .